

Radiogramofon Polonez

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1956 - 1957

Miejsce powstania:

Dzierżoniów, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 350 mm, sze.: 510 mm, gł.: 310 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1604/V/354

SŁOWA KLUCZOWE

analogowy, czas wolny, dźwięk, elektronika,

elektrotechnika, fale radiowe, komunikacja,

fonografia, muzyka, nagłośnienie, nośnik,

odtworzenie dźwięku, plan, PRL, prąd,

propaganda, przemysł, radio, sprzęt RTV

Odbiornik radiowy Polonez był produkowany w latach 1956-1958 przez Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Urządzeń Radiowych w Dzierżoniowie (późniejsza Diora). Urządzenie pozwala na odbiór sygnałów radiowych w zakresie fal krótkich, średnich i długich. To pierwszy polski odbiornik radiowy z wbudowanym gramofonem elektrycznym. Jest to sześćcioobwodowa superheterodyna wyposażona w cztery lampy elektronowe, z których jedna pełni rolę prostownika. Konstrukcja Poloneza stanowi wersję rozwojową odbiornika Mazur. Wbudowany gramofon eklektyczny GE-56 (o napędzie na obrzeżu zewnętrznym talerza), produkcji łódzkich Zakładów T-4, pozwala na odtwarzanie płyt normalnorowkowych i mikrorowkowych. Gdy pojawiły się gramofony elektryczne, możliwe było zmniejszenie masy głowicy adaptera, co przełożyło się nie tylko na zmniejszenie nacisku wywieranego przez igłę na powierzchnię płyty z około stu dwudziestu do stu pięćdziesięciu gramów do nieco ponad piętnastu gramów, lecz również umożliwiło stosowanie igieł wielokrotnego użytku. Po II wojnie światowej zmiany parametrów konstrukcyjnych adapterów objęły również przetworniki. Zwiększono ich czułość, co pozwoliło na miniaturyzację. Kolejno pojawiły się przetworniki piezoelektryczne, a po nich magnetyczne. Umożliwiło to wprowadzenie płyt, w których szerokość rowka zmniejszono ze stu dwudziestu (płyty normalnorowkowe) do sześćdziesięciu pięciu mikrometrów. Przełożyło się to na zwiększenie pojemności zapisu mechanicznego, a tym samym wydłużenie czasu nagrania. W odbiorniku Polonez zachowano, obecny już w modelu Mazur, poziomy układ skrzynki, z tą różnicą, że górną ściankę obudowy obniżono dodając do niej wieko, co doprowadziło do powstania wnęki w której ukryto gramofon. Wizualnie Polonez jest jednym z wariantów odbiornika Pionier. To z niego zapożyczono podział ścianki frontowej, w której, po lewej stronie, za gęsto tkanym sukniem, ukryto głośnik magnetoelektryczny, zaś z prawej umieszczono kwadratową skalę otoczoną drewnianą ramką. Przednie i górne krawędzie zostały miękko zaokrąglone. Ścianka frontowa została przykryta sukniem i ozdobiona trzema, równoległymi pasami drewnianych listew. Narożniki wieka, prawdopodobnie w celu zmniejszenia kosztów produkcji, fabrycznie wykonano z kitu. Powierzchnie drewniane zostały polakierowane. Oryginalnie w Polonezie stosowano jednolicie żółtą skalę sitodrukową na szkle. We wcześniejszych modelach na lewo od skali umieszczano pionowo napis „Polonez”, w późniejszych „Radiola”. W prezentowanym odbiorniku na oryginalną skalę startą od użytkowania, nałożono trójkolorową skalę pioniera.

Opracowanie: Filip Wróblewski